

**ПОЛЗИ ОТ БДС ISO/TR 10017:2006 (ISO/TR 10017:2003), ЗА ПРИЛАГАНЕ НА
СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ В СИСТЕМИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
КАЧЕСТВОТО, И ЗАЩО ТОВА НЕ СЕ СЛУЧВА В БЪЛГАРИЯ**

проф. д-р инж. Илия Цанев и инж. Мариана Ширкова,
сертифицирани консултанти и управители на „ПРАКТИКА-О.К.” ООД
(www.praktika-ok.com)

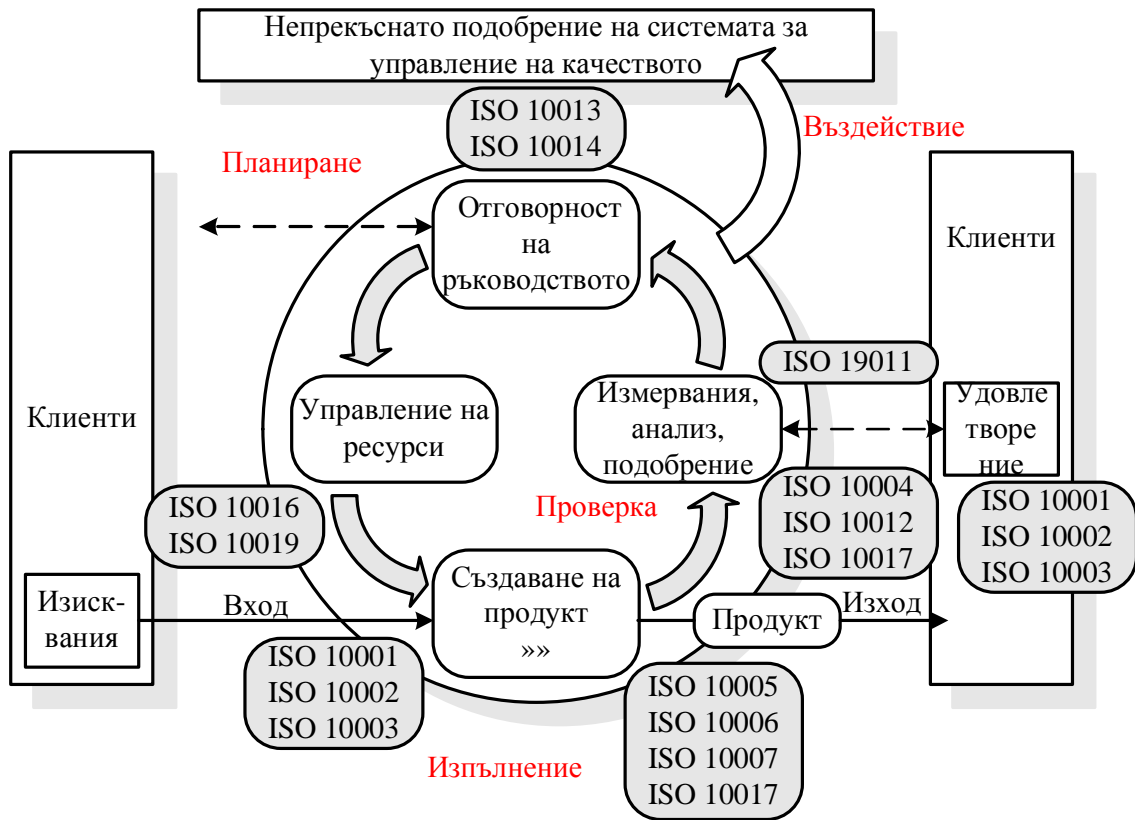
**“Статистиката не управлява света,
но тя показва, как трябва да се
управлява света”
Гьоте**

Препоръките на МЕЖДУНАРОДНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ ПО СТАНДАРТИЗАЦИЯ (ISO) за прилагане на статистически методи, в системите по качество, започват с излизането на стандарта ISO 9001:1994. През 1996 излиза първата версия на ISO/TR 10017:1999 „Указание за статистически методи за ISO 9001:1994”. През 2000 година излиза новата версия на ISO 9001:2000 за системи за управление на качеството с прилагане на процесния подход. Съществуващата версия на ISO/TR 10017:1999 се заменя с ISO/TR 10017:2003. През 2006 от БЪЛГАРСКИЯ ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРТИЗАЦИЯ се издава БДС ISO/TR 10017:2006 „Указание за статистически методи за ISO 9001:1994”. Съществено е да се отбележи, че към 30.09.2008 от този стандарт от страна на българските фирми са закупени 5 броя. Това е един показател за „интересите” на бизнеса да прилага съвременни инструментарии за постигане на конкурентоспособност !!!

2006

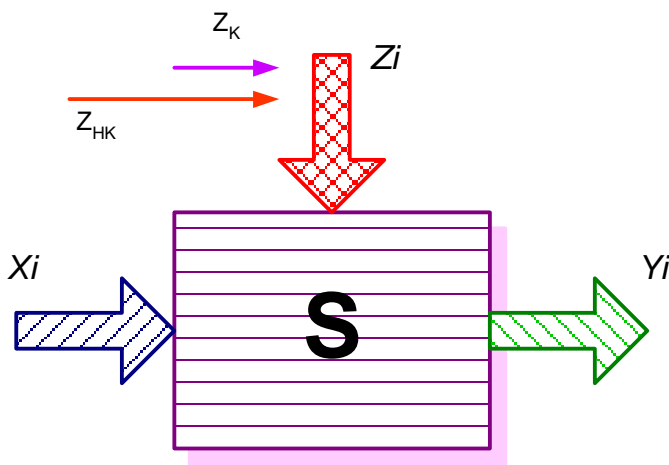
	БЪЛГАРСКИ СТАНДАРТ	БДС ISO/TR 10017
	УКАЗАНИЕ ЗА СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ ЗА ISO 9001:2000	
ICS 03.120.10; 03.120.30		
Guidance on statistical techniques for ISO 9001:2000		
Lignes directrices pour les techniques statistiques relevées à l'ISO 9001:2000		
БДС ISO/TR 10017 е одобрен от председателя на Българския институт по стандартизация на		
Английската версия на международния документ ISO/TR 10017:2003 е въведена чрез превод на български език.		

В предстоящата за публикуване версия на ISO 9001:2008 препоръките за прилагане на разглежданият международен стандарт са засилени. Заедно с него се проръчва и прилагането на цяла гама от нови международни стандарти. Това е показано на фиг. 1. В тези специализирани стандарти, в рамките на ISO/TR 10017:2003 са определени като области от качеството, които изискват прилагане на статистически методи.

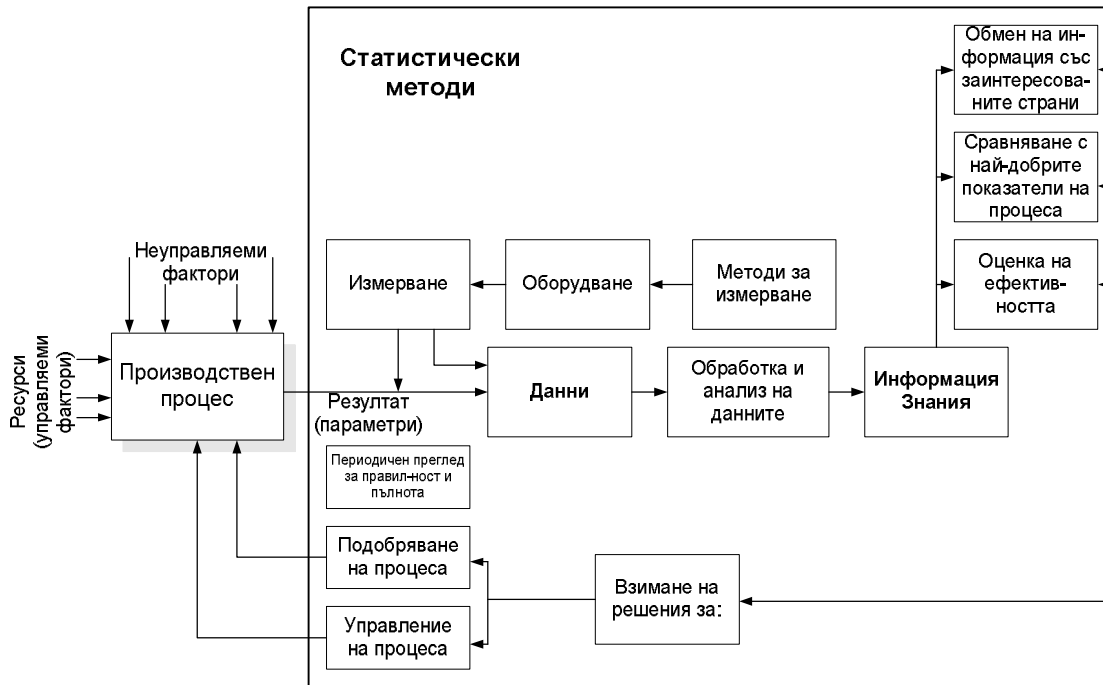
Фиг. 1

Както беше казано по-горе, в ISO 9001 се изисква да бъдат определени основните процеси, който трябва да бъдат обект на управление. От смоя страна всеки процес може да представен като една черна кутия, която подложена на различни влияния. На фиг.2 е показана схема, която илюстрира принципа на черната кутия за управление на процесите и продуктите: X_i – управляеми фактори; Z_i – неуправляеми фактори; Y_i – параметри на процеса или продукта.

Фиг. 2

Детайлизирано, по отношение параметрите на процеса и продукта, необходимостта от прилагане на статистически методи е показано на фиг. 3. От този модел се вижда възможността от управление на процесите, чрез статистическа обработка на резултати, свързани с процеса, или параметри на получавания като резултат от него – краен продукт.

Фиг. 3

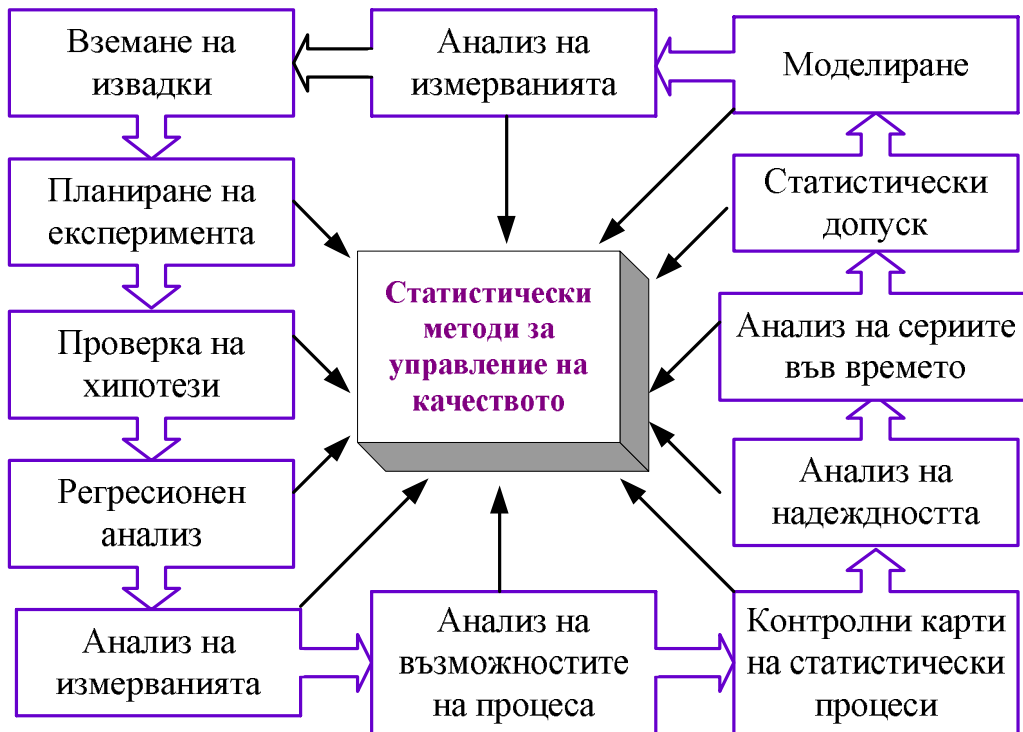
На фиг. 4 е показана друг статистически модел, който представя постигане на изискването на ISO 9001 за непрекъснато подобряване на процесите, в т.ч. и на системата за управление на качеството.

Фиг. 4

Резюмирано, изискванията на БДС ISO/TR 10017:2006, т. 4.1. за различни методи, са показани на фиг. 5.

Статистически методи за управление на качеството

Фиг. 5

За голямо съжаление направените по-горе разсъждения за обективната необходимост от прилагане на БДС ISO/TR 10017:2006, не се разбира от около 95-99 % от българския бизнес (показателен е броят на закупените през 2006-2008 години от стандарта). Неговото желание, от друга страна е, да бъде конкурентоспособен на международния пазар. От комична гледна точка бизнесът е като лице, което иска да вземе най-голямото парче от тортата (фиг. 6), но не знае как (фиг. 7). Решението е просто - парчетата торта трябва да се измерят (фиг. 8), а след това да се обработят статистически (фиг. 9). Последните две стъпки обаче са непонятни за бизнеса.

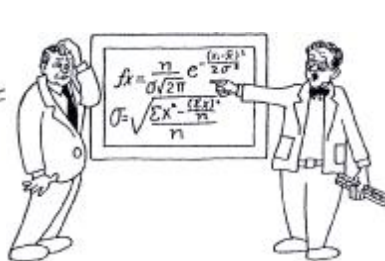
Фиг. 6

Фиг. 7

Фиг. 8

Фиг. 9

Освен данните за закупените от БИС бройки от стандарт БДС ISO/TR 10017:2006, авторите направиха един анализ на изнесените доклади на настоящата традиционната

национална конференция по качеството. Резултати показват, че през последните 10 години има представен опита по прилагане на статистически методи в не-повече от двадесетина доклада. Освен това докладите са само от научни работници от университети. Българският бизнес не присъства в тази класация. Интересна е статистиката, от последните 5 години, на представените проекти по линията на програма Phare, а от 2007 година и от оперативна програма „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ” на МИЕ. Данните показват, че няма нито един проект с искане за финансиране на тематика по статистически методи в управление на качеството. Тогава за какво негово управление можем говорим и как българските продукти да станат конкурентоспособни, поне на европейския пазар ???

За подпомагане, на макар и малката група от специалисти, работещи в полза на развитие на качеството в интерес на българския бизнес, авторите на настоящия доклад, участваха съвместно в екип (с проф. д.т.н. Георги Тасев и н.с. I ст. д-р Пламена Златева) по издаване на книга, посветена на практически въпроси по прилагането на БДС ISO/TR 10017:2006. Факсимиле от книгата е показано по-долу.

Приложение на статистически методи в системите за управление на качеството

проф. д.т.н. инж. Георги Асенов Тасев
проф. д-р инж. Илия Маринов Цанев
инж. Мариана Любенова Ширкова
н. с. I ст. д-р инж. Пламена Венцеславова Златева

**ПРИЛОЖЕНИЕ
НА СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ
В СИСТЕМИТЕ ЗА
УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО
(ПО ISO 10017)**

ШУМЕН
2007

4

Приложение на статистически методи в системите за управление на качеството

**© ПРИЛОЖЕНИЕ НА СТАТИСТИЧЕСКИ
МЕТОДИ В СИСТЕМИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ
НА КАЧЕСТВОТО
(ПО ISO 10017)**

© проф. д.т.н. инж. Георги Асенов Тасев
проф. д-р инж. Илия Маринов Цанев
инж. Мариана Любенова Ширкова
н. с. I ст. д-р инж. Пламена Венцеславова Златева

© РЕЦЕНЗЕНТИ: СТ. Н. С. II Д-Р СИЛВИЯ ПОПОВА;
ДОЦ. Д-Р ДАНИЕЛА ГЕОРГИЕВА

Тази книга се издава с финансовата подкрепа на:

“ХИМЕРА” ООД

Американска асоциация за
индустриална хигиена (АИНА)

Фондация "Качество 21 - век"

"Практика - О. К." ООД

ISBN: 978-954-9775-33-4

* Една част от примерите са заимствани от посочените
литературни източници

5

Интересуващите се от тази книга могат да посетят web-сайта на авторите (www.praktika-ok.com) и да се свържат с тях за подробности.